



Olsztyn, 30 listopada 2023 r.

PS-VII.431.2.4.2023

Pan
Kamil Kozłowski
Burmistrz Biskupca
al. Niepodległości 2
11-300 Biskupiec

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu Burmistrzowi treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Biskupcu, al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, NIP: 7390512609, REGON: 000687793, w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz na grobach i cmentarzach wojennych położonych na terenie gminy.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska kierownicze pełnili:

- **Kamil Kozłowski** – Burmistrz Biskupca, wybrany w wyniku wyborów w dniu 21 października 2018 r., urząd objął w dniu 23 listopada 2018 r.,
- **Zbigniew Szal** – Zastępca Burmistrza, powołany na stanowisko Zarządzeniem Nr 45/2020 Burmistrza Biskupca z dnia 31 stycznia 2020 r., stanowisko objął od dnia 1 lutego 2020 r.,
- **Magdalena Karpińska** - Sekretarz Gminy, zatrudniona na stanowisku od dnia 1 marca 2020 r.,
- **Elżbieta Kaczmarczyk** – Skarbnik Gminy, powołana na stanowisko od dnia 1 sierpnia 2022 r. (wcześniej pełniła tę funkcję nieustannie od dnia 16 lipca 1990 r. do dnia 27 lipca 2022 r.),
- [REDAKTOR] – kierownik Referatu Architektury, Inwestycji i Ochrony Środowiska, na stanowisku od dnia 1 lutego 2019 r. do 30 września 2023 r.,
- [REDAKTOR] – kierownik Referatu Inwestycyjno-Lokalowego od dnia 1 października 2023 r. (do dnia 30 września 2023 r. Zastępca Kierownika Referatu Architektury, Inwestycji i Ochrony Środowiska).

[Dowód: akta kontroli str. 1-3]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, samodzielne stanowisko pracy do spraw mniejszości narodowych i etnicznych, organizacji pozarządowych oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w składzie:

- **Emilia Orzoł** – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 16/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.828.2023 z dnia 4 października 2023 r.,

- **Aneta Łapińska** – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 28/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.829.2023 z dnia 4 października 2023 r.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5]

Termin kontroli: od 11 października 2023 r. do 12 października 2023 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 4 (2023).

Przedmiot i zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: ocena realizacji powierzonego Gminie Biskupiec zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych,
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2023 r. do dnia 11 października 2023 r.

Informacji i wyjaśnień kontrolującym udzielał:

- ██████████ – starszy inspektor do spraw utrzymania dróg w Referacie Inwestycyjno-Lokalowym w Urzędzie Miejskim w Biskupcu - pracownik realizujący bezpośrednio kontrolowane zadanie.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224, z późn. zm.), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190), oraz w związku z § 8 porozumienia Nr PS-VII.5230.1.3.2023 zawartego w dniu 13 kwietnia 2023 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Biskupiec w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (Dz. Urz. woj. warm.-maz. poz. 3157 z 1 czerwca 2023 r.)

Kontrolowane zadanie jednostka przyjęła Uchwałą Nr LXIII/363/23 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, w tym renowację ogrodzenia metalowego i krzyża na kwaterze wojennej żołnierzy rosyjskich i kwaterze wojennej żołnierzy niemieckich w Biesowie. Na mocy tej uchwały Burmistrz Biskupca w dniu 13 kwietnia 2023 r. zawarł z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim porozumienie Nr PS-VII.5230.1.3.2023.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Miejskiego w Biskupcu ocenia się pozytywnie.

Pozytywnie oceniono:

- 1) prowadzenie dokumentacji organizacyjnej,
- 2) prowadzenie dokumentacji z aktami spraw bieżących (merytoryczna),
- 3) prowadzenie i aktualizowanie ewidencji grobów i cmentarzy wojennych,
- 4) prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków z dotacji,
- 5) opisanie dokumentów księgowych potwierdzających poniesione wydatki,
- 6) wykorzystanie środków finansowych zgodnie z przeznaczeniem określonym w porozumieniu,
- 7) nadzór nad stanem grobów i cmentarzy wojennych,
- 8) prowadzenie prac o charakterze porządkowo-konserwacyjnym i remontowym,
- 9) uzyskanie niezbędnych zezwoleń wymaganych prawem.

1. Dokumentacja organizacyjna

W okresie objętym kontrolą, do dnia 30 września 2023 r., zadanie wynikające z przedmiotu kontroli realizował Referat Architektury, Inwestycji i Ochrony Środowiska na podstawie regulaminu organizacyjnego stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 152/2018 Burmistrza Biskupca z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Biskupcu (ze zmianami).

Zarządzeniem Nr 305 A/2023 Burmistrza Biskupca z dnia 29 września 2023 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Biskupcu, zadanie od dnia 1 października 2023 r. realizuje Referat Inwestycyjno-Lokalowy.

Zapis zadania został ujęty w zmienionym regulaminie w § 4 ust. 3 pkt 20 - zadania z zakresu inwestycji - w brzmieniu: „Prowadzenie spraw związanych z eksploatacją cmentarza komunalnego oraz utrzymanie grobów wojennych”. Referat Inwestycyjno-Lokalowy podlega Burmistrzowi Biskupca.

Obowiązki wynikające z powierzonego gminie zadania przydzielono starszemu inspektorowi do spraw utrzymania dróg w Referacie Inwestycyjno-Lokalowym w Urzędzie Miejskim w Biskupcu. Zadanie określono w szczegółowym zakresie obowiązków pracownika w części II – Obowiązki merytoryczne w brzmieniu: „Prowadzenie spraw związanych z eksploatacją cmentarza komunalnego oraz opieką nad grobami i cmentarzami wojennymi”. Zakres czynności został podpisany przez pracownika z datą 1 lutego 2019 r. i nowy obowiązujący z datą 29 września 2023 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

2. Prowadzona dokumentacja z aktami spraw bieżących (merytoryczna)

Na stanowisku pracy jest prowadzona teczka, którą oznaczono symbolem komórki oraz symbolem i hasłem z jednolitego rzeczowego wykazu akt: BMA.7045.1 "Utrzymanie miejsc grzebalnych. Grobownictwo wojenne" (podteczka wydzielona z teczki macierzystej) – kat. arch. BE5. W założonej teczce zgromadzono akta spraw bieżących związanych z utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

3. Prowadzona ewidencja grobów i cmentarzy wojennych

Ewidencja grobów i cmentarzy wojennych prowadzona jest przez gminę w formie papierowej w teczce oznaczonej symbolem i hasłem BMA.7041.1 „Ewidencja cmentarzy na terenie samorządu. Ewidencja cmentarzy na terenie miasta i powiatu Biskupiec. Grobownictwo wojenne” (podteczka wydzielona z teczki macierzystej) – kat. arch. A.

Teczka zawiera wykaz grobów i cmentarzy wojennych występujących na terenie gminy, z podziałem na lokalizację obiektu, przynależność narodowościową pochowanych, powierzchnię i rodzaj obiektu. Dla każdego obiektu została założona odrębna teczka, w której przechowywana jest karta ewidencyjna wraz z mapką lokalizacyjną i bieżącymi (uaktualnianymi) fotografiami obiektu opatrzonymi datą.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Według ewidencji grobów i cmentarzy wojennych, której jeden komplet w formie elektronicznej jest w dyspozycji Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie ustalono, że na terenie kontrolowanej gminy zaewidencjonowano 6 obiektów cmentarnictwa wojennego, spośród których jedynie mogiła ludności cywilnej i żołnierzy niemieckich we wsi Najdymowo pochodzi z czasów II wojny światowej.

Udostępnione karty ewidencyjne są uaktualniane w zakresie prac remontowo-konserwatorskich, m.in. prac prowadzonych i zakończonych w 2023 r. na kwaterze wojennej żołnierzy rosyjskich i kwaterze wojennej żołnierzy niemieckich w miejscowości Biesowo (cmentarz rzymskokatolicki), obejmujących renowację ogrodzeń i metalowych krzyży. Dodatkowa wkładka z opisem i materiałem

zdjęciowym została dołączona do poszczególnych kart ewidencyjnych, co pozwala prześledzić historię obiektów oraz prowadzonych na nich działań.

Na podstawie rejestru zabytków nieruchomych dla województwa warmińsko-mazurskiego, zamieszczonego na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie ustalono, że prawną ochroną konserwatorską objęto:

- cmentarz komunalny przy ul. Cmentarnej 1 w Biskupcu (dawny cmentarz ewangelicko-augsburski, nr rej.: 2404 z 5.05.1988 r.), w obrębie którego znajduje się **kwatery żołnierzy niemieckich z I wojny światowej**.

Informacja o wpisie do rejestru zabytków nieruchomych została odnotowana w karcie ewidencyjnej tego obiektu w rubryce 12 „Numer i data wpisu do rejestru zabytków lub inna forma ochrony”.

4. Sprawozdanie z realizacji kontrolowanego zadania

Zgodnie z porozumieniem nr PS-VII.5230.1.3.2023 z dnia 13 kwietnia 2023 r. sprawozdanie merytoryczno-finansowe z realizacji zadania następuje w terminie do dnia 15 stycznia 2024 r. i obejmuje okres od początku realizacji zadania do 31 grudnia 2023 r.

W związku z wyznaczonym terminem, do dnia przedmiotowej kontroli jednostka nie była zobowiązana złożyć sprawozdanie.

5. Decyzje zezwalające na prace remontowo-budowlane i konserwatorskie

Z akt prowadzonych spraw wynika, że w 2023 r. Gmina Biskupiec realizująca prace remontowo-renowacyjne na kwaterach wojennych z I wojny światowej położonych na cmentarzu parafialnym w Biesowie, uzyskała wymagane zalecenia konserwatorskie Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 15 czerwca 2023 r. znak pisma IZNR.5183.239.2023.mz, polegające na: pozbyciu się resztek farby i rdzy, pokryciu powierzchni ogrodzenia i krzyży farbą podkładową, pokryciu powierzchni ogrodzenia i krzyży farbą nawierzchniową koloru szarego, odnowieniu napisu na tabliczkach, a także decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 lipca 2023 r. znak: PS-VII.5232.5.2023, wydaną w trybie art. 5 ustawy o grobach i cmentarzach wojennych.

Z uwagi na planowane prace renowacyjne na kwaterze rosyjskiej i niemieckiej na cmentarzu parafialnym w Biesowie Gmina uzyskała dodatkowo zgodę właściciela, tj. Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Mikołaja w Biesowie.

[Dowód: koszulka w EZD_PS-VII.5232.5.2023;
akta kontroli str. 6-7]

6. Postępowanie z dotacją

Plan dotacji gminy został zwiększony:

- Decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK 70/2023 z 6 kwietnia 2023 r. - **zwiększenie o kwotę 3 500,00 zł z ustawy budżetowej**.

Środki zostały wprowadzone do planu finansowego gminy:

- Zarządzeniem Nr 168/2023 Burmistrza Biskupca z dnia 28 kwietnia 2023 w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy Biskupiec na 2023 r. (zał. nr 1 i 3).

Data zaksięgowania środków:

- 12 maja 2023 r. (w rozdz. 71035 § 2020).

Zgodnie z porozumieniem środki finansowe były przeznaczone na wykonywanie bieżących prac porządkowo-pielęgnacyjnych i remontowo-konserwacyjnych na cmentarzach i grobach wojennych znajdujących się na terenie Gminy, w tym na renowację ogrodzenia metalowego i krzyża na kwaterze

wojennej żołnierzy rosyjskich i kwaterze wojennej żołnierzy niemieckich w Biesowie (cmentarz parafialny).

Z przekazanej dotacji w kwocie 3 500,00 zł wykorzystano 2 500,00 zł (71,43% planu). W ramach tych środków wykonano prace renowacyjne na kwaterach wojennych w Biesowie. Pozostałe środki w kwocie 1 000,00 zł zostaną przeznaczone na bieżące prace pielęgnacyjno-porządkowe.

Na podstawie przedłożonych dokumentów księgowych ustalono, że zostały one opisane stosownie do § 7 ust. 1 porozumienia, tj. w opisie zawierały zapis o sfinansowania wydatków z dotacji na podstawie porozumienia z Wojewodą, akceptację pod względem merytorycznym oraz pod względem formalnym i rachunkowym. Faktura nr FV/000002/9/2023 z dnia 11 września 2023 r. została zatwierdzona do wypłaty oraz opłacona w terminie. Stwierdzono, że środki z dotacji zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w porozumieniu.

Zgodnie z § 3 ust. 1 porozumienia gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków finansowych otrzymanych z dotacji na realizację zadania oraz wydatków dokonywanych z tych środków. W gminie prowadzona jest wyodrębniona ewidencja księgowa, która pozwoliła określić środki pochodzące z dotacji (Dotacja: 710-71035-2020D-901001L, Wydatki: 710-71035-4300W-901001L - zakup usług pozostałych).

Z analizy akt wynikało, że Gmina Biskupiec na realizację zadania nie zapewniła środków własnych, co jednakże nie było warunkiem zawartego porozumienia.

[Dowód: akta kontroli str. 8-16]

7. Opieka sprawowana przez gminę

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami, na podstawie akt sprawy, w 2023 r. w ramach dotacji Wojewody, opieką objęto wszystkie groby i cmentarze wojenne zlokalizowane na terenie gminy na podstawie umowy zawartej 24 lipca 2023 r. z Firmą [REDAKTOWANE] z siedzibą w Czerwoncu gmina Biskupiec.

Przedmiotem umowy jest utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych na terenie gminy Biskupiec, a w szczególności:

- 1) Wykonywanie bieżących prac porządkowo-pielęgnacyjnych na cmentarzach i grobach wojennych znajdujących się na terenie gminy, polegających na: koszeniu, zgrabianiu trawy i liści, wywozie nieczystości poza teren obiektów, oczyszczaniu z samosiewów, zmiataniu dróg umocnionych i przejść między mogiłami, oczyszczeniu krzyży i płyt nagrobnych, usuwaniu drobnych szkód, pieleniu z usunięciem chwastów.

Poza pracami porządkowymi zlecenie obejmowało zapalenie w tych miejscach symbolicznych zniczy w okresie świąt listopadowych.

- 2) Renowację ogrodzenia metalowego i krzyża na kwaterze wojennej żołnierzy rosyjskich i kwaterze wojennej żołnierzy niemieckich na cmentarzu w Biesowie, gm. Biskupiec, zgodnie z wydanymi przez Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Olsztynie zaleceniami konserwatorskimi z dnia 15 czerwca 2023 r. znak pisma IZNR.5183.239.2023.mz, polegających na: pozbyciu się resztek farby i rdzy, pokryciu powierzchni ogrodzenia i krzyży farbą podkładową, pokryciu powierzchni ogrodzenia i krzyży farbą nawierzchniową koloru szarego, odnowieniu napisu na tabliczkach, oraz zgodnie z decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego znak: PS-VII.5232.5.2023 z dnia 13 lipca 2023 r.

Stan utrzymania obiektów cmentarnictwa wojennego jest monitorowany przez kierownika i odpowiedzialnego za zadania pracownika, którzy dokonują odbioru prac, z czego sporządzany jest pisemny protokół.

Odbiór robót wyszczególnionych w pkt. 2 został dokonany 30 września 2023 r. na kwotę 2 500,00 zł. Roboty do wykonania według pkt. 1 zostaną odebrane do 30 listopada 2023 r.

W badanym okresie na grobach wojennych nie ujawniono przypadków wandalizmu, jak też zaśmiecania, niszczenia, zdarzeń losowych ani innych szkód. Nie odnotowano również skarg na stan utrzymania obiektów cmentarnictwa wojennego na terenie gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 6-7]

8. Oględziny grobów i cmentarzy wojennych

W dniu 12 października 2023 r. w obecności kierownika Referatu Inwestycyjno-Lokalowego, przeprowadzono oględziny 5 obiektów cmentarnictwa wojennego zlokalizowanych w miejscowościach: Biesówko, Biesowo, Najdymowo oraz Biskupiec. Z przeprowadzonych oględzin sporządzono protokół.

Wizytacją nie został objęty cmentarz w Biesowie, na którym spoczywa 15 żołnierzy niemieckich poległych w bitwie 26 sierpnia 1914 r., z uwagi na brak drogi dojazdowej i niesprzyjające warunki atmosferyczne (opady deszczu).

Przeprowadzona lustracja wykazała bardzo dobry stan utrzymania cmentarzy wojennych na terenie Gminy Biskupiec, a stan techniczny nie zagrażał bezpieczeństwu. Obiekty, mimo pory roku, były utrzymane w sposób estetyczny i wraz z otoczeniem porządkowane i okresowo oczyszczane z opadłych liści.

Zespół kontrolny w trakcie wizytacji zapoznał się z efektami prac przeprowadzonych w bieżącym roku, polegających na renowacji ogrodzenia metalowego i krzyża na kwaterze wojennej żołnierzy rosyjskich i kwaterze wojennej żołnierzy niemieckich w Biesowie. Informacje o przeprowadzonych w 2023 r. pracach renowacyjnych zostały odnotowane w karcie ewidencyjnej.

[Dowód: akta kontroli str. 17-24]

9. Obowiązki informacyjne

Kwota przyznana przedmiotowym porozumieniem nie przekroczyła 50 000,00 zł, wobec tego kontrolowana jednostka nie była zobowiązana do wypełnienia obowiązku informacyjnego w zakresie strony internetowej, plakatu informacyjnego bądź tablicy informacyjnej, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowe lub dofinansowywane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953, ze zm.).

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WZ. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Opaczewski
II WICEWOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI